
ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕП. К. ПРЕСЛАВСКИ“

СТ А Н О В И Щ Е

от Красимир Марков Марков, доктор на икономическите науки,
професор в катедра „Педагогика и управление на образованието“ при
Педагогически факултет на ШУ „Еп. К. Преславски“, живущ в град Шумен
9700, ул. „П. Славейков“ № 7, тел. 0887370450

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична
длъжност „доцент“ в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана,
професионално направление 9.1. Национална сигурност (Системи за
сигурност) обявен в Държавен вестник бр. 28/08.04.2016 г.

на кандидата:

Доника Величкова Диманова, доктор, главен асистент в катедра
„Управление на системи за сигурност“ във ФТН при ШУ „Епископ К.
Преславски“

Шумен
2016

Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Доника Величкова Диманова работи в областта на сигурността и отбраната, в направление национална сигурност. Главното, което характеризира кандидата е нейната педагогическа дейност, в която се стреми, както да популяризира науката, така и да изследва проблемите на националната сигурност.

1. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

В конкурса кандидатът е представил 29 публикации, от които 1 монография, 1 учебник, 1 електронен модул и 26 доклади и статии в международни и наши издания.

Гл. ас. д-р Доника Диманова работи като преподавател от 2011 г., до сега в катедра „Управление на системи за сигурност“ при ШУ, преди това няколко месеца е хоноруван асистент в същата структура, където води занятия по учебните дисциплини Информационни системи и сигурност, Специализирана комуникационна техника, Технически средства в сектора за сигурност, Гражданска защита и др., като за учебната 2016-2017 г. е предвидена аудиторна натовареност 425 часа.

От заемане на длъжността главен асистент до сега е ръководил 3 дипломанти.

2. Основни научни резултати и приноси

Научните приноси в авторските публикации са свързани преди всичко с разработване на проблематика, която може да бъде обособена в четири тематични направления:

Първо: Проблеми на управлението на риска.

В това направление са забелязани приноси, по отношение на:

✓ анализът на реалното състояние на сигурността показва, че все още съществуват редица предизвикателства, свързани с осигуряване условия за управление на риска във всички нива на управление в организациите, както и ангажиментите от страна на държавата за политиката свързана с управление на риска на глобално, национално, регионално и местно ниво;

✓ направен е опит за намиране на възможност за ефективното ограничаване на рисковете и намаляване на въздействията им, възникнали в резултат на природни явления и крупни промишлени аварии;

✓ разгледаните въпроси в публикациите по проблема са основополагащи и важни в процеса на обучение на бакалаври, магистри и

докторанти в областта на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност.

Посочените приноси са констатирани в **1.3, 1.4.3, 1.4.12, 1.4.19, 1.4.25** публикации от списъка на кандидата.

Второ: Защита при бедствия, аварии и катастрофи.

В това направление са констатирани следните приноси:

✓ акцентира на рисковите фактори и опасности за възникване на бедствия, аварии и катастрофи на територията на България. Направена е класификация по различни признаци, описани са основните понятия свързани с природните бедствия и аварии. Описана е същността на бедствията, аварията и катастрофите, както и техните характеристики засягащи населението и основните сектори на критичната инфраструктура.

✓ направен е преглед на историческото развитие на структурите за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи през периода 1936-2011 г. Описани са основни задачи за защита на населението, съгласно протоколите на Женевските конвенции, анализирани са основните компоненти на Националната система за управление при бедствия, аварии и катастрофи. Разгледано е нормативното регулиране на обществените отношения, възникващи при бедствия, както и основната цел, задачите и съставните части на Единната спасителна система

✓ описани са основните принципи и дейности на защитата при бедствия, съгласно Закона за защита при бедствия. Направен е подробен анализ на превантивната дейност, готовността и реагирането при бедствия, подпомагането и възстановяването, ресурсното осигуряване, предоставянето и приемане на помощи.

✓ описани са мерките за предотвратяване и намаляване на риска и неблагоприятните последици от бедствия и аварии на територията на Р. България, особените случаи при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, както и координиране на съставните части на ЕСС при земетресения, свлачища, наводнения, радиационни и химически аварии, биологично заразяване, пожари, обилни снеговалежи, силни ветрове и бури.

Посочените приноси са забелязани в **1.4.4, 1.4.8, 1.4.9, 1.4.10, 1.4.11, 1.4.24 и 1.4.26** публикации от списъка на автора.

Трето: Изследване и анализ на факторите влияещи на сигурността на национално, регионално и фирмено равнище.

В това направление са забелязани следните приноси:

✓ предложен е възможен модел за организация на противодействието на посегателства срещу сигурността на фирмата, представен като изключително важен етап в процеса на управление на бизнес организацията, характеризиращ се със сложна съставна същност и включващ определени взаимно свързани дейности и процедури..

✓ защитата на фирмената сигурност е очертана като функция на бизнес организацията като цяло и тя се осъществява от нейните структури за сигурност, в рамките на тяхната компетентност и в съответствие с възложените им функции и предоставените им сили, средства и методи на дейност.

✓ дадени са дефиниции на понятието “криза“ от гледна точка на различните направления на науката, в зависимост от това, каква сфера от обществения живот е засегната и каква е причината за тяхното възникване и развитие. Описани са особеностите, параметрите и основните характеристики на кризите. Направена е класификация по определени признаци и съгласно различни критерии. Също така са дефинирани понятията: риск, катастрофа, извънредна ситуация, кризисна ситуация, критична ситуация, опасност и бедствие..

✓ в политиката за IT- сигурност на фирмата могат да бъдат включени правила за забрана на внасянето, тегленето и ползването на криптиращи и стеганографски програми за лични цели без разрешението на системния администратор; забрана за достъп до Интернет на компютри, в които се обработва чувствителна информация на компанията; забрана за презапис на данни върху информационни носители; забрана за ползване в зоните за сигурност на компютри с достъп до Интернет, извън компютърната мрежа на компанията; стеганализ на всички изходящи по официалния мрежов канал на организацията мултимедийни обекти, или тяхното „зашумяване“ чрез вграждане на специални стеганалитични съобщения, с цел унищожаване на евентуално вградена секретна информация, и др.

✓ разяснено е как, с помощта на стеганографията инсайдери могат да предават извън зоните за сигурност на фирмата открадната секретна информация към Интернет, преодолявайки всички защитни филтри. За тази цел инсайдерите могат да използват някоя от над 1500 стеганографски приложения, достъпни в Интернет като безплатен (freeware) или shareware софтуер. Традиционните средства за мрежова сигурност и системи за предотвратяването на загуба на данни не откриват употребата на стеганография от вътрешни служители.

Посочените приноси са констатирани в **1.4.2, 1.4.5, 1.4.14, 1.4.17, 1.4.20, 1.4.21 и 1.4.23** публикации от списъка на автора.

3. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Посочените приноси обогатяват съществуващите знания в областта на националната сигурност. Основния научен резултат са практически изводи за подобряване на сигурността в различна среда като основните аспекти са постигнати на базата на емпирични изследвания и част от направените изводи и резултати са реализирани под формата на участието на автора в 2 международни, 3 национални и 5 университетски проекти.

Забелязани са 7 цитирания на представените за рецензиране публикации в легитимно признати източници.

4. Критични бележки за представените трудове

Представените от автора публикации за рецензия не отразяват ясната разлика в научните интереси на автора по области. Нямам съществени критични бележки във връзка с научното оформление и изложение на представените трудове.

5. Заключение

Характерно за научното творчество на гл. ас. д-р Доника Диманова е уелото съчетаване на теоретични, методологични, практически и управленски въпроси на базата на които са изведени конкретни изводи и обобщения на проблеми от националната сигурност. Определено значение за това има, личното участие на кандидата в проведените изследвания. В този смисъл, гл. ас. д-р Доника Диманова придобива опит и практика в областта на националната сигурност.

6. Оценка на кандидатите

Всичко изложено дотук, ми дава достатъчно основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепят избора на гл.ас. д-р Доника Величкова Диманова за заемането на академичната длъжност „доцент” в ШУ „Епископ Константин Преславски“ по обявения конкурс.

Член на журито:

(проф. д.ик.н. Красимир Марков Марков)

Дата: 07.07. 2016